

הנחיות ודגשים לפעילות מתקנים מתנפחים

מתקנים מתנפחים המהווים אטרקציה מלהיבה, טומנים בחובם, בשימוש לא נכון, פוטנציאל סיכון. במהלך השנים אכן אירעו תאונות ופציעות רבות בגלל חוסר זהירות ואי מילוי הנחיות. שימו לב: **מסמך זה מאינו בא במקום חוזר המנכ"ל, אלא משמש ככלי עזר להדגשה ולחיזוק התפקידים של המנהל ואחראי הפעילות.**

נושאים חשובים לבדיקה (באחריות מנהל / אחראי פעילות):

1. **וודא כי המפעיל נושא שתי תעודות:**
  - **תעודת מנהל אתר מתקנים מתנפחים בתוקף.** על המפעיל להציג תעודת המעידה שעבר הכשרה מתאימה מטעם גוף המכשיר מנהלי אתרים של מתקנים מתנפחים, וכן עבר השתלמות ריענון אחת לשנתיים.
  - **תעודת בתוקף של מגיש עזרה ראשונה.** מנהל האתר יישא בתעודת תקפה המעידה על הכשרה זו וכן על השתתפות בקורס רענון אחת לשנתיים. לחילופין, מנהל האתר רשאי להעסיק אדם אחר שהוכשר לשמש כמגיש עזרה ראשונה.
2. **וודא כי לא קיימים מתקנים אסורים!** בחוזר מנכ"ל מפורטים המתקנים האסורים בשימוש.
  - א. **מתקן השור הזועם** אסור להפעלה במוסדות חינוך.
  - ב. **מתקן ברכות קצף** אסור להפעלה במוסדות חינוך.
  - ג. **מתקן קיר טיפוס עד 4 מ'** מחייב מפעיל צמוד, וכל משתמש חייב להיות חגור ברתמת טיפוס תקנית ואמצעי אבטחה תקינים נגד נפילה. בנוסף, מתקן זה מחייב מפעיל מוסמך לקירות טיפוס או מדריך טיפוס וגלישה מוסמך.
  - ד. **מתקן טיפוס במים או מגלשה בברכה** מחייב שעומק המים לא יפחת מ-2 מ'.

3. **בדיקות ואישורים מחייבים למתקנים:** על המפעיל להציג את קיומם של הדברים הבאים:
  - א. **קיומו של תיק בטיחות לכל מתקן ולכלל המתקנים:** על המפעיל להציג את תיק הבטיחות לכל מתקן ומתקן (המתקנים הממוקמים באירוע – ראה תיק מתקן בנוהל חוזר מנכ"ל מתנפחים), את הבדיקות של כל מתקן, את הבעיות והתקלות שהיו בו ואת השיפורים שבוצעו.
  - ב. **הצגת אישורי הבדיקות הנדרשות הכוללים את הבדיקות הבאות:**
    - **בדיקה של מתקן חדש:** ע"י מכון התקנים הישראלי או על ידי מעבדה מאושרת ומוסמכת.
    - **בדיקה שנתית:** הצגת אישורים שהמתקנים המופעלים באירוע, נבדקו במהלך השנה האחרונה, אושרו, על ידי ובחתימת מעבדה מוסמכת ונמצאו תקינים.
    - **בדיקה לפני פעילות:** יש לחייב את המפעיל – מנהל אתר מתקנים מתנפחים, לבדוק את האתר לפני הפעילות ולדווח שהכל תקין.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בטיחות ארצי

- **מקרים מיוחדים:** כאשר מוקמים מעל 10 מתקנים או כשתנאי השטח בעייתיים יש לשקול הזמנת גוף בודק שיבדוק את עמידות ההתקנה בתנאים הספציפיים וחשמלאי שיבדוק את פריסת קווי אספקת החשמל למתקנים, הגנות נגד התחשמלות וכל דרישת חוק אחרת.

4. **ביטוח:** על המפעיל להציג פוליסת ביטוח המכסה חבות צד ג' וחבות מעסיקים.

5. **ביצירת קשר עם המפעיל יש לסכם בין השאר את הפרטים הבאים:**

סיוור מוקדם עם המפעיל, מספר ילדים, גילאים, עוזר מפעיל לכל מתקן (מתקנים עם מגלשות שני עוזרים אחד למעלה אחד למטה) מנהל אתר מתקנים בעל תעודה נוכח במקום ומנהל את האירוע ומפקח עליו, סיכוני בשטח, בטיחות חשמל ועוד...

בהזמנת העבודה יחתום המפעיל על הצהרות כדלהלן:

א. המפעיל מצהיר כי הוא יודע את נהלי הבטיחות כפי שכתובים בחוזר מנכ"ל ומתחייב ליישם.

ב. המפעיל מצהיר כי פרטי הציוד תקינים ושלמים, לרבות: חבלי טיפוס, עוגנים, מזרני בלימה, מפוחים וכבלי חשמל.

ג. המפעיל ימלא את שמו בבירור, חתימה ותאריך.

6. **הפעלת מתקנים בחוף ים או בבריכה:**

א. הפעלת מתקנים מתנפחים בים מותרת רק בחוף מוכרז (בכנרת בלבד), בנוכחות מצילים ובהתאם להנחיות מנהל החוף.

ב. הפעלת מתקנים מתנפחים בבריכה מותרת רק בבריכה מוכרזת ובנוכחות מצילים, בהתאם להנחיות המלאות בחוזר.

ג. במתקן המצוי במים שגובהם מעל 80 ס"מ רשאים להשתמש אך ורק תלמידים היודעים לשחות. על מפעיל המתקן לוודא שהתלמידים המשתמשים במתקן אכן יודעים לשחות.

ד. **חשמל:** תשומת לב מיוחדת תינתן לפריסת כבלי החשמל, באופן שלא יסכנו את הילדים.

הפעלת מתקנים מתנפחים עם מים

גיל המשתתפים

א. **גילאי 4 ומעלה:** מגלשות מים קטנות (עד 90 ס"מ). יש

לשקול את התאמת המתקן לגיל הילדים ולאופי התנהגותם

ב. **גילאי 6 ומעלה:** מגלשות מים גדולות (גובה 4.10 ומעלה). יש

לשקול את התאמת המתקן לגיל הילדים ואופי התנהגותם.

ג. הפרש הגילאים של המשחקים במתקן לא יעלה על שנתיים

עקב שיקולים של התנהגות זהירה ובטיחות הילדים.

מפעילים: להפעלת מתקנים מבוססי גלישה (מגלשות) ומים נדרשים **2 מפעילים במתקן**. מפעיל אחד ימוקם בכניסה למגלשה ומפעיל שני בתחתית המגלשה. גיל המפעילים יהיה מעל 18 שנים.

אופן השימוש במים במתקנים מתנפחים

מדינת ישראל

משרד החינוך
אגף בטיחות ארצי

- א. יש לקבע את צינור המים לחלק העליון של המגלשה ולאחת מדפנותיה, כך שלא ניתן יהיה להוציא.
- ב. יש לעשות שימוש במים הזורמים ישירות ממערכת המים הארצית, או ממאגר שעובר סינון וניקוי על פי התקנים הנדרשים בבריכות שחייה.
- ג. יש להחליף את המים בבריכת המתקן כל שעה עגולה על מנת שהמים יהיו נקיים.
- ד. גובה המים בבריכת המתקן יהיה עד 30 ס"מ.
- ה. בבריכת השתכשכות, אין להחליף את המים כאשר הילדים מצויים בשטח הבריכה.

סביבת המתקן

- א. המשטח המקיף את המתקן צריך להיות מרוצף במרצפות נוגדות החלקה, או מכוסה דשא.
- ב. המתקן יוצב בשטח מישורי ונקי מכל מפגע, 5 מ' מכל צד.
- ג. במקרה של שימוש בבריכת השתכשכות, לאחר מילוי הבריכה, לא יהיו מקורות מים זורמים בסביבת המתקן.

חשמל

מפוח ומערכת חשמל לא מוגנים

- א. מפוח יופעל כל זמן השימוש של המתקן.
- ב. אורכו של השרוול המתחבר למפוח יהיה באורך של לא פחות מ 2 מ'.
- ג. קיבוע המפוח אל הקרקע, ומרחקו מהמתקן ישמרו בקפידה.
- ד. המפוח יהיה יציב ומקובע ובשטח נפרד מתנועת הציבור. סביב המפוח יהיו מחסומים למניעת גישת הילדים אליו.
- ה. המפוח וכבלי הזינה בקרבת המתקן יהיו מוגבהים מהקרקע למניעת מגע עם מים או מגע של ילדים.

תפעול מגלשות:

- א. המשלח יקפיד לשלוח את הילד הגולש בזמן נתון ושליחת הילד הבא בתור יתבצע רק אחרי שהילד הגולש יצא מהמים באופן מוחלט. כלומר, לא יתגלשו 2 ילדים בו זמנית באותו מסלול.
- ב. יש להציב הוראות בטיחות ליד כל מתקן בהתאם להנחיות וחוזר המנכ"ל לנושא הבטיחות.
- ג. במקרה שיש תקלה בניפוח המתקן יש להוציא מיד את הילד הגולש ולהרחיק את האחרים.
- ד. מתקן מנופח חלקית מהווה סכנה למשתמשים.
- ה. חובה להשתמש במפוח השייך למתקן ומותאם לו, בלבד.
- ו. הילד הגולש יגלוש במצב ישיבה בלבד כשרגליו הקדמיות לפניו וכיוון הגלישה.

תפעול בריכות השתכשכות:

- א. מספר המשתתפים יהיה שווה למכפלת השטח הפנימי.
- ב. אין לקפוץ בתוך הבריכה הרדודה כל סוג של קפיצה, ואין לדחוף.
- ג. במקרה של תקלה בניפוח המתקן יש להוציא את הילדים משטח המתקן.

קיבוע המתקן: יש לקבע את המתקן לקרקע ביתדות תקניות, או אמצעי עיגון אחר המותאם לתנאי השטח-מינימום 6 נק' עיגון.

הוראות מחייבות למתנפחים בים

א. אפודי הצלה

- כל החניכים ילבשו אפודי הצלה שסופקו למפעיל על ידי היצרן - אין לעשות שימוש באמצעים אחרים שלא סופקו על ידי המפעיל.
- לפני הכניסה תוצב נקודת בדיקה של התאמת אפוד ההצלה לחניך.

ב. סגל:

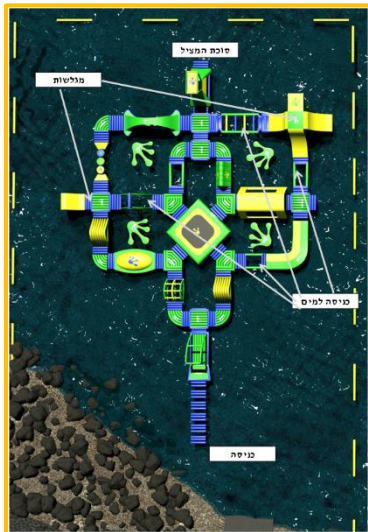
- מציל אחד בעמדת תצפית על פי הוראות היצרן. (הערה: במידה והיצרן דורש יותר ממציל אחד או יש יותר מעמדת מציל אחת, אזי יוצבו מצילים כנדרש). בנוסף, יהיו מציל וסדרנים נוספים לשם תחלופה ומנוחה.
- בנקודות בהן ישנה אפשרות כניסה למים או מגלשה, יוצב סדרן היודע לשחות.
- מע"ר \ חובש עם תיק עזרה ראשונה וערכת החייאה כנדרש בפעילות ימית.
- צוות חירום שיכלול מציל ועובד נוסף לשם טיפול באירוע חריג. הצוות יוצב על גבי סירה המתאימה לצורך זה.

ג. המשתתפים:

- גילאי החניכים לא יפחת מתלמידי כיתות ה' ומעלה.
- לבישת אפוד הצלה מאפשרת לשלב בפעילות, חניכים שאינם יודעים לשחות.

ד. הוראות נוספות

- לפני ההגעה למתקן יש לבצע תיאום טיולים.
- היות ו"המתקן" הינו תוצר של חיבור מתקנים, יש לוודא את חיבור זה תחילת הפעילות.
- לפני הכניסה למתקן, יקבלו המשתתפים הדרכה, הוראות הבטיחות יוצבו בעמדת הכניסה למתחם ובמקום ביצוע ההדרכה לפני הכניסה למתקן.
- בעת פעילות מוסדות חינוך, המתקן לא יהיה פתוח לציבור הרחב.
- עומק המים באזור המתקן, לא יפחת מ-80 ס"מ.
- על המתקן יוצב שילוט המנחה על כיווני מסלול ההליכה במתקן כמפורט בתרשים.

כאחראים על תלמידים, אנו נדרשים לזהירות רבה בבחירת מנהל האתר ולתת את הדעת לכשירותו ולכשירות המתקנים. אין לקצר תהליכים, למען בטיחותם והנאתם של הילדים.

מדינת ישראל

משרד החינוך
אגף בטיחות ארצי

רשימת עזר להפעלת מתקנים מתנפחים

שם/מקום האתר: _____ תאריך: _____

נבדקו המתקנים המתנפחים שלהלן:

1. _____ 5. _____ 9. _____
2. _____ 6. _____ 10. _____
3. _____ 7. _____ 11. _____
4. _____ 8. _____ 12. _____

הפרמטרים שנבדקו:

- במקום נוכח מפעיל בעל תעודת "מנהל אתר מתקנים מתנפחים": שם מלא ות"ז _____.
- לכל מתקן לו נדרשת התאמה ל- ת"י 5378-יתבצע זיהוי מלא מול תעודת הבדיקה. (מתקן מתנפח המתאים לת"י 5378 הינו מתקן לשימוש עד גיל 14 ועיקרו לקפיצה וגלישה).
- תיק מתקן** – הוצג תיק תקף המכיל את כל המתקנים אשר הוצבו במקום.
- ביטוח צד ג' וחבות מעבידים** - הוצגה תעודה תקפה ומתאימה.
- אישור חשמלאי מוסמך** - הוצג אישור לכל מפוח, לפי זיהוי מלא (מספור סריאלי).
- מפוחים** - שלמים וללא כל חשמל או חלק נע חשוף, המפוחים מוגנו ע"י אמצעי פיזי, למפוחים אל חוזר למניעת קריסתם בצורה מהירה.
- מזרני הגנה/בלימה** – הוצבו ביציאה/כניסה מהמתקן.
- הסדרנים במתקנים**-סדרן מגיל 16 שנים שעבר הדרכה ע"י המפעיל/מנהל האתר.
- בכל מתקן מוצב **סדרן** אחד לפחות אלא אם היצרן קבע אחרת.
- המתקן **מעוגן** באמצעות יתדות או באמצעי אחר כנדרש בתקן אל נק' קבועה.
- קירות טיפוס**-הוצגו רתמות טיפוס (גובה הקיר מעל 2.0 מ' חובה להרתם, גובה הקיר מעל 4.0 מ'- המפעיל יהיה בעל הסמכה מתאימה לקירות טיפוס).
- משרד החינוך אוסר על שימוש במתקנים**: שור זועם, מתקנים רטובים מכל סוג ובנג' ראן.
- פעילות מתנפחים בבריכה**-בבריכה מצילים כנדרש ע"י משרד הפנים, המתקנים מעוגנים, יש מפעיל משלח ומפעיל בתוך הבריכה, החשמל נבדק, קיימים מזרני הגנה ע"פ הצורך.

הערות:

מסקנות: כל התנאים הרשומים מעלה מתקיימים, המתקנים נמצאו תקינים ובטוחים לשימוש ואין הם מהווים סכנה למשתמשים בהם.

שם הבודק: _____ ת.ז: _____

הסמכה: מהנדס בנין / מהנדסאי בנין / מהנדס מכונות (הקף את המתאים).

מספר רשום: _____

חתימה + חותמת: _____